

det i Virkeligheden ikke paa, at der er ved at komme en saadan Erkendelse op i vore ledende politiske Kredse og hos Ministeriet, at vi er ved at blive en fattig Nation, ja, fattigere end før Krigen, thi da var vi aldeles ikke fattige. Paa Budgettet er der saa store Tal baade paa Indtægts- og Udgiftssiden, at de i Virkeligheden ikke svarer til de økonomiske Forhold, Landet lever i. Jeg taler ikke i Øjeblikket om, hvorvidt det er nødvendigt, thi vi kan selvfølgelig ikke i Løbet af ganske kort Tid komme bort fra de svulmende Krigsbudgetter ned til, hvad man kan kalde normale Forhold, enten lidt højere eller lidt lavere, end de var før Krigen. En saadan Tilbagevenden til tidligere mere normale Tider kan vi ikke vente i Løbet af kort Tid. Men der er alligevel en Ting, der foruroliger mig i betydelig Grad paa dette Budget. Dersom man ser paa Indtægtssiden, vil man opdage, at den væsentlige Del af de Indtægter, der staar der, har sin Rod i de gode Aar, da Guldstrømmen flød rigt ind over Landet. Ser vi f. Eks. paa de forskellige Arter af vore Skatter, er det givet for at nævne den vigtigste af dem, Formue- og Indkomstskatten under dens forskellige Former, at den er grundlagt paa de Aar, der netop paa Grund af Krigsforholdene gav meget store Indkomster her i Landet.

Altsaa, Indtægtssiden med dens meget store Tal, en Skatteindtægt paa over 400 Mill. Kr., har sin Rod i de svulmende Krigsindtægter, som i Virkeligheden forlængst er forbi. Paa den anden Side ligger Udgifterne ikke paa Krigsaarene, men paa Fredens Aar, og som jeg siger: Selv om man ikke kan vende tilbage til de mere normale Forhold med eet Slag, vilde jeg dog have ønsket, at der paa dette Budget i det hele havde været taget noget mere Hensyn, end der nu er taget til, at vi nu staar i en Periode, hvor de store Indtægter uvægerlig vil forsvinde. I saa Henseende vil jeg ogsaa henvise til de Udtalelser, der blev fremsat af mit Partis ærede Ordfører, hvor han gav en meget klar Fremstilling af, hvorledes de store og særlig de største Indtægter svinder. Det er netop i saadanne Tider som dem, vi har haft, at vi skulde være i Stand til at konsolidere vor Økonomi, saa vi med nogen Tryghed kunde ride de Storme af, der uvægerlig vil komme over os, som de er kommet over Europa i det hele taget. Den højtærede Finansminister har ved en tidligere Lejlighed talt om, hvorledes de fremtidige Budgetter vilde komme til at se

ud, og nævnt et Tal mellem 400 og 500 Mill. Kr. som et Tal, vi maatte til at regne med som mere normalt for de kommende Aar. Spørgsmaalet bliver da, om det er os muligt at opretholde et Budget som dette, thi det viser netop et saadant Tal, som den højtærede Finansminister talte om, det viser en Indtægt paa mellem 400 og 500 Mill. Kr. Vi kan snart blive enige om alle, at det vil være ganske umuligt gennem længere Tid at føre et Lands Økonomi paa Statslaan. Selvfølgelig kan vi optage Statslaan til at hjælpe os udover en kort kritisk Periode, men i det lange Løb at leve paa Statslaan maa alle sikkert erkende er umuligt. I vor fremtidige Økonomi maa vi kun regne med Statslaan som noget midlertidigt, noget ekstraordinært, men ikke som noget, hvorpaa vi kan grundlægge vor Økonomi.

Ser vi saa paa andre Ting paa Indkomstsiden af Budgettet, finder vi de saakaldte indtægtgivende Aktiver. De er jo blevet tilstrækkeligt karakteriseret af andre tidligere Talere; „Indtægter“ af den Art er det ikke værd at snakke for meget om, og selv om vi muligvis skulde kunne naa til en Forbedring i saa Henseende, er det alligevel, naar alt kommer til alt, givet, at man ikke af disse Virksomheder kan vente sig noget som helst af Betydning til Dækning af dette vældige Budget paa 400—500 Mill. Kr. Selv om vi gik ind paa den Tankegang, der er blevet fremsat fra socialdemokratisk Side, den at socialisere forskellige af disse Erhverv, tror jeg ikke, man skal regne med noget nævneværdigt fra den Kant. Vi maa huske, at selv om Staten skulde finde paa af en eller anden Grund at overtage et Erhverv, kommer vi, hvis vi vil holde os Grundlovens Bud om Ekspropriation efterrettelig, til at betale saa store Beløb ved Overtagelsen, at der i det lange Løb ikke bliver noget nævneværdigt positivt Udbytte. Om det vil have Fordele eller Mangler i andre Henseender, skal jeg slet ikke komme ind paa her. Jeg gør kun opmærksom paa, at de indtægtgivende Aktiver intet er værd i den Henseende, og selv om vi gik til Socialisering af forskellige Erhverv, vilde vi ikke derigennem opnaa noget nævneværdigt til Dækning af Udgifter paa 400—500 Mill. Kr.

Tilbage er der i Virkeligheden kun dette eneste, som jo er det, der i moderne Samfund vil komme til at bære Hovedparten af det offentlige Budget, nemlig Skatterne, og Spørgsmaalet bliver da: Vil